
METZE'S MONTHLY ©

Selection of Reading

Issue Nr. 1, January 2007

Editor: Marcel Metze

Send your suggestions to marcel@metze.nl

Further information: www.metze.nl

Opening note from the editor:

This is the first issue of *Metze's Monthly Selection of Reading*. It contains references, excerpts and summaries of books, reports and (sometimes complete) articles which I consider 'very interesting reading'. The selection will be expanded to a maximum of five in each issue. *Metze's Monthly* will be updated every month. Please send in your own suggestions of 'very interesting reading' in English, French, German, Spanish and Dutch. If they're good, I'll be glad to adopt them.

1

1491. The Americas Before Columbus

By Charles C. Mann

Granta Books, London, 2006

From the back cover:

"In 1491 Charles C. Mann provides a new and fascinating account of the Americas before Columbus. (..) Both a brilliant report on the recent discoveries made in pre-Columbian America over the last half century, and an examination of the way in which controversial new theories have transformed our understanding of the Americas before and after the Conquest."

I fully agree. This book is a true eye-opener. It will change your view on human history and on the world.

From the Preface, by Charles C. Mann:

"The seeds of this book date back, at least in part, to 1913, when I wrote an article for Science about a NASA program that was monitoring atmospheric ozone levels. In the course of learning

about the program, I flew with a research team in a NASA plane equipped to sample and analyze the atmosphere at thirty thousand feet. At one point the group landed in Mérida, in Mexico's Yucatán Peninsula. For some reason the scientists had the next day off, and we all took a decrepit Volkswagen van to the Maya ruins of Chichén Itzá. I knew nothing about Mesoamerican culture -I may not even have been familiar with the term "Mesoamerica," which encompasses the area from central Mexico to Panama, including all of Guatemala and Belize, and parts of El Salvador, Honduras, Costa Rica, and Nicaragua, the homeland of the Maya, the Olmec, and a host of other indigenous groups. Moments after we clambered out of the van I was utterly enthralled.

On my own -sometimes for vacation, sometimes on assignment - I returned to Yucatán five or six times, three times with my friend Peter Menzel, a photojournalist. For a German magazine, Peter and I made a twelve hour drive down a terrible dirt road (thigh-deep potholes, blockades of fallen timber) to the then-unexcavated Maya metropolis of Calakmul. Accompanying us was Juan de la Cruz Briceño, Maya himself, caretaker of another, smaller ruin. Juan had spent twenty years as a *chiclero*, trekking the forest for weeks on end in search of chicle trees, which have a gooey sap that Indians have dried and chewed for millennia and that in the late nineteenth century became the base of the chewing-gum industry. Around a night fire he told us about the ancient, vine-shrouded cities he had stumbled across in his rambles, and his amazement when scientists informed him that his ancestors had built them. That night we slept in hammocks amid tall, headstone-like carvings that had not been read for more than a thousand years.

My interest in the peoples who walked the Americas before Columbus only snapped into anything resembling focus in the fall of 1992. By chance one Sunday afternoon I came across a display in a college library of the special Columbian quincentenary issue of the *Annals of the Association of American Geographers*. Curious, I picked up the journal, sank into an armchair, and began to read an article by William Denevan, a geographer at the University of Wisconsin. The article opened with the question: "What was the New World like at the time of Columbus?" Yes, I thought, what *was* it like? Who lived here and what could have passed through their minds when European sails first appeared on the horizon? I finished Denevan's article and went on to others and didn't stop reading until the librarian flicked the lights to signify closing time.

I didn't know it then, but Denevan and a host of fellow researchers had spent their careers trying to answer these questions. The picture they have emerged with is quite different from what most Americans and Europeans link, and still little known outside specialist circles.

A year or two after I read Denevan's article, I attended a panel discussion at the annual meeting of the American Association for the Advancement of Science. Called something like "New Perspectives on the Amazon," the session featured William Balée of Tulane University. Balée's talk was about "anthropogenic" forests - forests *created* by Indians centuries or millennia in the past - a concept I'd never heard of before. He also mentioned something that Denevan had discussed: many researchers now believe their predecessors underestimated the number of people in the Americas when Columbus arrived. Indians were more numerous than previously thought, Balée said - much more numerous. Gee, someone ought to put all this stuff together, I thought. It would make a fascinating book.

I kept waiting for that book to appear. The wait grew more frustrating when my son entered school and was taught the same things I had been taught, beliefs I knew had long been sharply questioned. Since nobody else appeared to be writing the book, I finally decided to try it myself. Besides, I was curious to learn more. The book you are holding is the result."

(..)

The risk pool

What's behind Ireland's economic miracle—and G.M.'s financial crisis?

*2006/08/28 [The New Yorker]

An analysis of a neglected aspect of the crisis in the American automobile industry: its pension system. "In 1962, G.M. had four hundred and sixty-four thousand U.S. employees and was paying benefits to forty thousand retirees and their spouses, for a dependency ratio of one pensioner to 11.6 employees. Last year, it had a hundred and forty-one thousand workers and paid benefits to four hundred and fifty-three thousand retirees, for a dependency ratio of 3.2 to 1." Meanwhile, Toyota U.S. has only a couple of hundred of such 'dependents'.

In addition, the author makes some interesting remarks about the link between the so-called 'dependency ratio' and economic growth. From China's demographic development one can predict: economic growth will continue until somewhere between 2010-2015. Then, the aging of the population will deteriorate the dependency ratio and lead to a slow-down. "Demographers sometimes say that China is in a race to get rich before it gets old."

Excerpts:

(..)

A year later, the same issue came up in Detroit. The president of General Motors at the time was Charles E. Wilson, known as Engine Charlie. (..) He was in contract talks with Walter Reuther, the national president of the U.A.W. The two men had already agreed on a cost-of-living allowance. Now Wilson went one step further, and, for the first time, offered every G.M. employee health-care benefits and a pension. Reuther had his doubts. (..) In the nineteen-thirties, unions had launched a number of health-care plans, many of which cut across individual company and industry lines. In the nineteen-forties, they argued for expanding Social Security. In 1945, when President Truman first proposed national health insurance, they cheered. In 1947, when Ford offered its workers a pension, the union voted it down. The labor movement believed that the safest and most efficient way to provide insurance against ill health or old age was to spread the costs and risks of benefits over the biggest and most diverse group possible. Walter Reuther (..) believed that risk ought to be broadly collectivized. Charlie Wilson, on the other hand, felt (..) that collectivization was a threat to the free market and to the autonomy of business owners. In his view, companies themselves ought to assume the risks of providing insurance.

>

America's private pension system is now in crisis. Over the past few years, American taxpayers have been put at risk of assuming tens of billions of dollars of pension liabilities from once profitable companies. Hundreds of thousands of retired steelworkers and airline employees have seen health-care benefits that were promised to them by their employers vanish. General Motors, the country's largest automaker, is between forty and fifty billion dollars behind in the money it needs to fulfill its health-care and pension promises.

(..)

The key to understanding the pension business is something called the "dependency ratio," and dependency ratios are best understood in the context of countries. In the past two decades, for instance, Ireland has gone from being one of the most economically backward countries in Western Europe to being one of the strongest: its growth rate has been roughly double that of the rest of Europe.

(..)

In 1979, restrictions on contraception that had been in place since Ireland's founding were lifted, and the birth rate began to fall. In 1970, the average Irishwoman had 3.9 children. By the mid-nineteen-nineties, that number was less than two. As a result, when the Irish children born in the nineteen-sixties hit the workforce, there weren't a lot of children in the generation just behind them. Ireland was suddenly free of the enormous social cost of supporting and educating and caring for a large dependent population.

(..)

when contraception was illegal, there were ten people who were too old or too young to work for every fourteen people in a position to earn a paycheck. That meant that the country was spending a large percentage of its resources on caring for the young and the old. Last year, Ireland's dependency ratio hit an all-time low: for every ten dependents, it had twenty-two people of working age. That change coincides precisely with the country's extraordinary economic surge.

(..)

The logic of dependency ratios, of course, works equally powerfully in reverse. If your economy benefits by having a big bulge of working-age people, then your economy will have a harder time of it when that bulge generation retires, and there are relatively few workers to take their place. For China, the next few decades will be more difficult. "China will peak with a 1-to-2.6 dependency ratio between 2010 and 2015," Bloom says. "But then it's back to a little over 1-to-1.5 by 2050. That's a pretty dramatic change. Thirty per cent of the Chinese population will be over sixty by 2050. That's four hundred and thirty-two million people." Demographers sometimes say that China is in a race to get rich before it gets old.

(..)

This demographic logic also applies to companies, since any employer that offers pensions and benefits to its employees has to deal with the consequences of its nonworker-to-worker ratio, just as a country does.

(..)

Charlie Wilson's promise to his workers, then, contained an audacious assumption about G.M.'s dependency ratio: that the company would always have enough active workers to cover the costs of its retired workers (..).

(..)

The most influential management theorist of the twentieth century was Peter Drucker, who, in 1950, wrote an extraordinarily prescient article for Harper's entitled "The Mirage of Pensions." It ought to be reprinted for every steelworker, airline mechanic, and autoworker who is worried about his retirement. Drucker simply couldn't see how the pension plans on the table at companies like G.M. could ever work. "For such a plan to give real security, the financial strength of the company and its economic success must be reasonably secure for the next forty years," Drucker wrote. "But is there any one company or any one industry whose future can be predicted with certainty for even ten years ahead?" He concluded, "The recent pension plans thus offer no more security against the big bad wolf of old age than the little piggy's house of straw."

(..)

Technology led to great advances in productivity, so that when the bulge of workers hired in the middle of the century retired and began drawing pensions, there was no one replacing them in the workforce. General Motors today makes more cars and trucks than it did in the early nineteen-sixties, but it does so with about a third of the employees. In 1962, G.M. had four hundred and sixty-four thousand U.S. employees and was paying benefits to forty thousand retirees and their spouses, for a dependency ratio of one pensioner to 11.6 employees. Last year, it had a hundred and forty-one thousand workers and paid benefits to four hundred and fifty-three thousand retirees, for a dependency ratio of 3.2 to 1. (..)

3

De islam houdt ons een spiegel voor

Rijk Timmer

*2006/10/28 [Het Financieele Dagblad]

Integrale tekst:

Brave burgers zijn we. Stokoude pauselijke geboden voeren we blind uit. Wij, de non-conformisten van de westerse wereld, 'kopen' nog altijd een lijfrente. In het Europa van de middeleeuwen verbood de kerk het heffen van rente. De markt vond daarom de lijfrente uit. Een levenslange periodieke uitkering in ruil voor een bedrag ineens. Lijfrenten werden op grote schaal uitgeschreven door landen en steden. In 1425 kreeg dit financiële instrument de zegen van paus Martinus V. Hij bepaalde dat een lijfrente geen lening is, omdat er geen verplichting bestaat de hoofdsom af te lossen. Wie een lijfrente neemt, 'koopt' deze en 'leent' niets, stelde hij vast.

Dit middeleeuwse gedoe heeft uiteindelijk geleid tot ons huidige, geavanceerde pensioenstelsel. Het fenomeen lijfrente deed Johan de Witt in 1671 een baanbrekend werk schrijven, waarin hij de relatie berekende tussen hoofdsom en uitkeringen, die hij overigens gewoon 'renten' noemde. De Witt legde zo de basis voor het actuariael rekenen en daarmee ook voor onze met kapitaaldekking gefinancierde pensioenen.

Het christelijke renteverbod laat zien dat een strenge doctrine een uitdaging kan zijn die tot innovatie inspireert. Het lijkt wel of er van bovenaf tegengas wordt gegeven als religie te leerstellig dreigt te worden. Voor de Perzische dichter Omar Khayyam is dat werkelijk zo. Hij stelt God voor als een Grote Schaker die zijn stukken heen en weer schuift over het bord en ze naar believen slaat. Omar Khayyam schreef omstreeks het jaar 1100. Een mogelijke heruitgave van zijn werk wordt momenteel met argusogen bekeken door de geestelijke autoriteiten in Iran. Gevestigde ordes houden niet van inbreuken die te denken geven. Dat geldt niet alleen in Iran, maar ook in ons eigen land, waar we meer en meer geconfronteerd worden met islamitische waarden. Ze houden ons een spiegel voor.

De islam kent ook een renteverbod en sommige gelovigen wensen zich er nog steeds aan te houden. Ze doen dat met de halal-hypotheek. Een nieuw financieel instrument, onlangs geïntroduceerd in Nederland. De hypotheeknemer koopt het huis voor diens cliënt en verkoopt het vervolgens met een opslag aan hem door. De opslag komt in de plaats van de periodieke rentebetalingen. Een kwestie van goed actuariael rekenen, met dank aan Johan de Witt. Minder dank gaat uit naar minister Gerrit Zalm. Hij weigert de opslag fiscaal aftrekbaar te maken. Zalm lijkt op paus Martinus V. Als het geen rente mag heten, is het dus geen rente. Punt uit.

Halal betekent wetmatig. Halal-producten, of het nu voedingsmiddelen zijn of hypotheeken, zijn in overeenstemming met de ongeschreven islamitische wetgeving, de sharia. Het woord alleen al is voldoende om de westerse samenleving in de stress te laten schieten en discussies uit te lokken over lijfstraffen en ander ongewenst geweld. Het gaat dan wél over de sharia in handen van dictators en fundamentalisten. In werkelijkheid bevat de islamitische wetgeving vooral voedsel- en kledingvoorschriften en familie- en personenrecht. Als dat eng is, dan is ook ons huidige personen- en familierecht eng. Dat heeft ook een religieuze, christelijke oorsprong. Bij gebrek aan effectief burgerlijk bestuur in het verleden was het de kerk die omgangsregels stelde. Ze voldeden zo goed dat de latere civiele overheden ze hebben vastgelegd in hun burgerlijke wetboeken. De regels voor slaven, die op grond van de Bijbel verplicht waren hun heer te

gehoorzamen, konden inmiddels achterwege blijven. Maar de regel dat echtgenoten tot samenwoning verplicht zijn, is in Nederland blijven bestaan, zij het dat de plaats van samenwoning tegenwoordig 'in onderling overleg' dient te worden vastgesteld.

De sharia bevat ook zulke regels, die bij gebrek aan effectief burgerlijk bestuur de samenleving moesten reguleren. Zo verbiedt deze wetgeving eerwraak en vetes, vanouds volop toegepast. Vergelding dient volgens de sharia beperkt te blijven tot de dader van een delict, maar die moet er dan ook aan geloven. Oog om oog, tand om tand, tenzij betaling van een zoengeld wordt overeengekomen.

In onze cultuur is de vete nog lang blijven bestaan. Uiteindelijk waren het de Fransen die in 1809 het gereguleerde tweegevecht strafbaar stelden in Nederland. Tot begin dit jaar heeft deze aparte strafbaarstelling overleefd in onze wetgeving. Het was een verbod, maar in feite werd daarmee het aloude 'oog om oog, tand om tand' nog steeds erkend. Als geweld in onderling overleg was gereguleerd, werd het minder zwaar bestraft dan 'gewone' moord, doodslag of mishandeling. Nog in 2000 stonden in het Noord-Brabantse Best enkele mannen elkaar naar het leven omdat één van hen de vrouw van de ander zou hebben afgepakt. Het begon als een vuistgevecht, gecontroleerd door secondanten, maar al snel kwamen er vuurwapens in het spel en viel er een gewonde. De rechter deelde milde straffen uit op grond van de speciale wetgeving. In het recente verleden is ook geprobeerd vechtpartijen tussen voetbalsupporters volgens deze speciale regels te laten berechten. Bijvoorbeeld in 1997, toen Ajax -fan Carlo Picornie het leven liet in een vooraf geplande veldslag met Feyenoord-aanhangers.

Was het de Grote Schaker die uitgerekend Piet Hein Donner in stelling bracht om een einde aan te maken aan dit oeroude relict? Het tweegevecht is de oudste manier van geschillenbeslechting, maar een moderne wetgever mag niet de indruk wekken dit nog te accepteren, zei Donner als minister van Justitie. Onder zijn leiding werd de bepaling in februari van dit jaar geschrapt. Wie voortaan nog iets wil uitvechten, zal zich moeten verantwoorden voor geweldpleging, mishandeling of zelfs moord. Buiten Donner en nog wat deskundigen heeft geen mens de afgelopen eeuw wakker gelegen van het feit dat voor het tweegevecht nog plaats was in onze cultuur. Des te merkwaardiger is het dat de samenleving verkrampd reageert zodra oude islamitische regels in het geding zijn. Niet die regels zijn bedreigend, maar de manier waarop mensen er mee omgaan. Op een verdwaasde fundamentalist na zal geen zinnig mens pleiten voor invoering van de sharia in Nederland. Daarom was het onzinnig van Donner om te beweren dat dit wel kan bij voldoende belangstelling.

Wie zou dat willen? Misschien een man die van de sharia maximaal vier vrouwen mag hebben, op voorwaarde dat hij ze alle vier gelijk behandelt. Gelijk aan elkáár, wel te verstaan. Dat is andere koek dan overleggen met één vrouw over de plaats van het verplichte samenwonen.

Wij nemen vrouwen serieus en ze hebben stemrecht. Sinds 1918 ja, nog geen honderd jaar geleden. Sindsdien hebben we nog steeds een politieke partij die zich ertegen blijft verzetten, met twee zetels in de Tweede Kamer. We vinden dat we het ver hebben gebracht en dat we als burgers autonoom zijn. In feite dragen we de ontwikkeling van eeuwen nog altijd met ons mee. Vrouwen mogen dan sinds bijna negentig jaar kiesrecht hebben, ze worden nog altijd onderbetaald. Er is nog veel te verbeteren. Maar liever wijzen we naar de islam om elk stukje historische ballast gretig uit te vergroten. Het heeft alles te maken met de spreekwoordelijke splinter in andermans oog. Beter is het te kijken in de spiegel die ons wordt voorgehouden en die uitnodigt tot kritisch zelfonderzoek.

Sponsoring Metze's Monthly

If you buy your books at Amazon, please go to http://www.metze.nl/eng_books.html first. Then click on the Amazon logo to be linked to Amazon.com. I will receive a small percentage of such purchases.